

Færder nasjonalpark

ST 12/21 e

Dato: 31.05.21

Innspill regional plan for vannforvaltning Vestfold og Telemark

Bakgrunn

Regjeringen fastsetter flerårige vannforvaltningsplaner for landet basert på EUs vanddirektivkrav. I tråd med vannforskriften fastsetter de regionale vannforvaltningsplanene miljømål for alt vann, både elver, innsjøer, kystvann og grunnvann. Miljømålene beskriver miljøtilstanden som skal oppnås i planperioden 2022-2027. Planene viser dagens miljøtilstand og hvilke tiltak som er nødvendig for å forebygge, forbedre eller gjenopprette tilstanden der det er nødvendig.

Tidligere var Buskerud en del av samme vannregion, men etter ny fylkesinndeling utgjøres vår region av Vestfold og Telemark, med unntak av vassdrag som munner ut i sjøen i andre fylker.

Gjeldende regionale vannforvaltningsplaner er oppdatert for planperioden 2022-2027.

Planen skal revideres og Vestfold og Telemark fylkeskommune har forslag til plan for 2022 – 2027 ute på høring. Uttalefristen er 31.05.21. Færder nasjonalpark har fått utsettelse til 04.06.21.

Planforslaget er vedlagt saken.

Planen omhandler for det meste vannforekomstene på samlenivå, enten vannregionen sett under ett eller ut fra kategorier (vassdrag, fjorder, kystvann med mer).

Hvis en ønsker opplysninger om de enkelte vannforekomstene, er det å finne på

<https://www.vann-nett.no/portal/>

Forvalters vurdering

Vanddirektivet har som generelt mål at alle vannforekomster minst skal opprettholde eller oppnå «god tilstand».

En rekke rapporter har konkludert med at miljøtilstanden i Oslofjorden ikke er god.

Miljøparameterne som definerer vannkvalitet etter EU forskriften, og viser økologisk og kjemisk tilstand. Miljøtilstanden i kystvann gir ikke nødvendigvis et fullstendig bilde, bla fordi fiskebestandene ikke er en parameter i klassifiseringen. Som det blant annet kommer frem i rapporten Krafttak for kysttorsken og i helhetlig plan for Oslofjorden, er det store utfordringer for fiskebestandene og økosystemene i Oslofjorden.

De største påvirkningsfaktorene til Færder nasjonalpark er jordbruk og avløpsvann, men de øvrige påvirkningsgruppene som urban utvikling og langtransportert forurensning samt klimaendringer er også tydelige påvirkningsfaktorer.

Færder nasjonalpark og Oslofjorden er recipient for et stort nedbørsfelt fra Østlandet, og ligger i et område der det drives intensiv grønnsaksdyrking. Renseanlegg fra en stor befolkning har utslipp til randsonen av Færder nasjonalpark, i tillegg til utslipp til mindre vassdrag fra spredt bebyggelse.

Forvalters vurdering er at kunnskapsgrunnlaget stadig blir bedre i form av overvåkingsdata, og at det i stadig større grad er fokus på kystvannet som recipient.

Tiltaksplanen viser til at 20 % av totalarealet i Vestfold er jordbruksareal. Landbruket er kjent med utfordringene knyttet til miljøtilstanden i vassdrag og kystvannet, og det er foreslått et betydelig antall tiltak i tiltaksplanen, der tiltak mot avrenning av jord og næringsstoffer er dominerende. Tiltak som reduserer avrenning av jord og næringsstoffer vil komme nasjonalparken og kystvannet til gode.

Innen avløp vil hovedfokus være på tilkobling av separate avløp og utbedring av spredte avløpsanlegg. Tiltaksplanen viser til at rensekravet for avløpsvann i 2019 ikke var nådd eller ukjent for 76,5% av befolkningen i Vestfold, og dermed et ikke ubetydelig folketall. Et antall større og mindre vassdrag ender i kystvannet, i tillegg til at flere rensestasjoner har utslipp til kystvannet og randsonen av Færder nasjonalpark.

Spredning av fremmede arter som naturlig ikke hører hjemme i våre områder, kan utgjøre en potensiell trussel mot det biologiske mangfoldet, og blant artene som utgjør en trussel nevnes stillehavsøsters. Stillehavsøster er i Fremmedlista 2018 vurdert til å utgjøre en svært høy økologisk risiko. Gjennom prosjektet «Østersdugnaden» har Færder nasjonalpark fått et bilde av utbredelsen av stillehavsøsters. Den ser ut til å være økende. Det vil fortsatt være behov for kartlegging og overvåking, og tiltak for å redusere spredning og økning.

Tiltak for å redusere tilførsel av mikroplast og større marin forøpling vil være viktig for økosystemene i nasjonalparken og for opplevelsen av friluftsliv og rekreasjon.

I tiltaksplanen ligger også forslag til videre forskning og kunnskap. Det foreslås tiltak for videre forskning og til informasjon og kompetansebygging. Etter nasjonalparkforvalters vurdering er det behov for styrking av kunnskapsgrunnlaget på en rekke områder, vurdering og oppfølging av tiltak, og stort behov for informasjonsarbeid og kompetansebygging. Et godt samarbeid med lokal vannområdekoordinator og Statsforvalteren om behov for overvåking og bedring av kunnskapsgrunnlaget vil være nødvendig. Det vil i framtiden være behov for økt fokus på kystvannet, og ulike påvirkningsfaktorer. Kunnskapsgrunnlaget knyttet til miljøtilstand i kystvann kunne vært bedre, og det bør utarbeides bedre overvåkingsdata som gir et mer helhetlig bilde av utfordringene knyttet til kystvann, med særlig fokus på nasjonalparker.

Anbefaling

Færder nasjonalparkstyre ser at handlingsprogrammet og tiltaksplanen, spesielt med fokus på redusert tilførsel av jord og næringsstoffer fra landbruk og forbedring av avløp, vil komme nasjonalparken til gode, og støtter planforslaget og tiltaksplanen.

Færder nasjonalparkstyre vil likevel påpeke at miljøparametrene som definerer vannkvalitet etter EU forskriften, ikke nødvendigvis gir et fullstendig bilde, bla fordi fiskebestandene ikke er en parameter i klassifiseringen. Som det blant annet kommer frem i rapporten Krafttak for kysttorsken og i helhetlig plan for Oslofjorden, er det store utfordringer for fiskebestandene og økosystemene i Oslofjorden. Det er derfor ønskelig med mer fokus på kystvannets utfordringer, og utvikling av bedre måleparametre som kan gi et helhetlig bilde av miljøtilstanden i kystvannet. Nasjonalparkstyret mener det er behov for å styrke kunnskapsgrunnlaget for å bedre vern av det marine miljø i kystvannet, og spesielt i marine nasjonalparker.

Styret slutter seg til høringsutkastet og ber forvalter videregående styrets innspill til vannregionmyndigheten for Vestfold og Telemark.

Høringsdokumentene: <https://www.vannportalen.no/vannregioner/vestfold-og-telemark/Horing/horingsdokumenter-for-vestfold-og-telemark-vannregion/>